

examenbundel.nl

examen bundel

Meer dan alleen oefenexamens

Nu bij je boek
mijn.examenbundel.nl
Online oefenen, video's en meer

2023|2024

VWO

Engels

Zeker slagen met Examenbundels, meer dan oefenexamens!

#geenexamenstress

MEER DAN ALLEEN EXAMENS >

- Oefenen met echte examens, met uitleg en toelichting van docenten en vakexperts.
- Oefenen met voorbeeldvragen per onderwerp.
- Voldoet aan de laatste exameneisen.
- Geeft ook toegang tot vele extra's en gericht studieadvies op Mijn Examenbundel.

EXAMENSTOF ALLES IN ÉÉN }

- Alle examenstof in één boek, compact en overzichtelijk.
- Perfecte samenvattingen met voorbeelden uit de laatste examens.
- Overzichten met begrippen en definities.
- Te gebruiken naast elke lesmethode.
- Met handig trefwoordenregister achterin.

SPECIALAAL VOOR DE TALEN

- De ideale voorbereiding op zowel het centraal schriftelijk examen als de schoolexamens.
- Meer dan 1000 idioomwoorden met realistische voorbeeldzinnen.
- Thematisch gerangschikt.
- Aandacht voor lees-, gespreks- én schrijfvaardigheid.

LEREN KUN JE LEREN !

- Handig hulpmiddel naast Examenbundel, Samengevat en Examenidioom.
- Ontdek welke leerstrategieën het best bij jou passen.
- Bevat tips over effectief leren, plannen en motivatie.
- Meer tijd over voor andere dingen zoals werken en sporten.

#ikgazekerlagen >

Ga naar examenbundel.nl voor meer informatie over je eindexamens, extra oefeningen en meer!

examenbundel.nl

examen bundel

Meer dan alleen oefenexamens

2023 | 2024

Tineke van Putten
Riek Verploegh

VWO

Engels

ThiemeMeulenhoff

mijn.examenbundel.nl

Slagen zonder examenstress doe je met **Examenbundel**,
Samengevat, **Examenidoom** en **Zeker Slagen!**

Alles voor je schoolexamens en je centrale examens
in je boeken, maar ook online.

**Overzicht
van al je
examenvakken**

**Antwoorden
bij de
oriëntatietoets**

**Video's
en andere
leerbronnen**

**Online
oefenen**

**Inzicht in je
voortgang**

**Quickscan
en nog
veel meer!**

Ga naar mijn.examenbundel.nl en log in op
Mijn Examenbundel. Met deze code krijg je toegang
tot heel veel (digitale) extra's die bij je bundel horen:

#

!

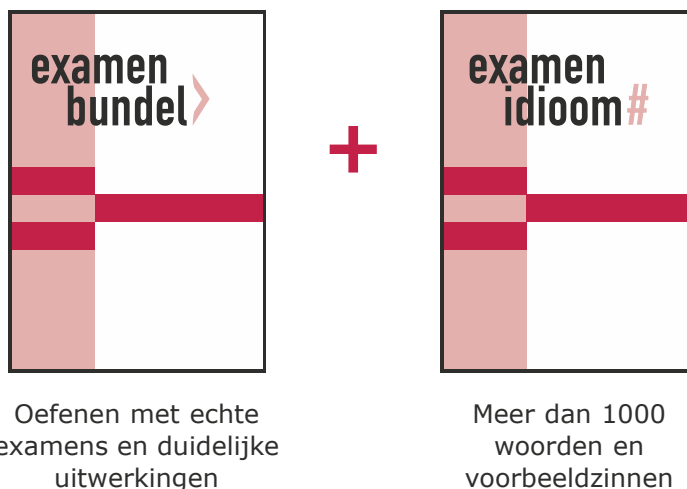
Deze code is uniek en door één persoon te gebruiken. Geldig tot 15 juli 2025.

#ikgazekerslagen

Voorwoord

Met deze **Examenbundel** bereid je je goed voor op het eindexamen. Je oefent met echte examenopgaven. In de uitwerkingen staan de antwoorden met een duidelijke uitleg. Zo weet je precies wat je goed en fout hebt gedaan.

Gebruik naast deze **Examenbundel** ook het boek **Examenidioom** om te leren voor je examen. Hierin vind je meer dan 1000 woorden met voorbeeldzinnen en oefeningen. Zo breid je je woordenschat eenvoudig uit. Handig voor zowel het centraal examen als de schoolexamens.

Wil je weten op welke datum het centraal examen is?

Ga naar examenbundel.nl/examenrooster voor het actuele examenrooster. Of scan de QR-code:

Namens team **Examenbundel** heel veel succes!

Heb je een vraag of opmerking over deze **Examenbundel**? Ga dan naar examenbundel.nl/contact.

Opmerking

De overheid stelt de regels op voor het examen. Bijvoorbeeld wat de examenonderwerpen zijn, welke hulpmiddelen je mag gebruiken en wanneer het examen is. De auteurs en uitgever hebben deze **Examenbundel** met grote zorg samengesteld. Soms veranderen de regels van de overheid echter of worden er nieuwe afspraken gemaakt over wat die regels betekenen. Raadpleeg daarom altijd je docent of onze website www.examenbundel.nl voor actuele informatie die voor jouw examen van belang is.

Inhoud

6	Stappenplan		
9	Oriëntatietoets		
21	Deel 1 Vorbereiding op het examen	109	Deel 2 Oefenen met examenteksten
23	A Kennis van land en samenleving	111	E Examenteksten met woordenlijst
23	1 Groot-Brittannië	112	1 Examen 2021-II: 2 ★
30	2 Verenigde Staten van Amerika	113	2 Examen 2021-II: 3 ★
34	3 Onderwijs	115	3 Examen 2021-II: 11 ★
36	4 Veelgebruikte bronnen	116	4 Examen 2021-II: 12 ★
38	B Schoolexamen	118	5 Examen 2021-II: 4 ★★
38	1 Kijk- en luistervaardigheid	120	6 Examen 2021-II: 8 ★★
41	2 Gespreksvaardigheid	122	7 Examen 2021-II: 9 ★★
47	3 Schrijfvaardigheid	124	8 Examen 2021-II: 10 ★★
55	C Grammatica	126	9 Examen 2019-II: 4 ★★★
55	1 Zelfstandige naamwoorden	129	10 Examen 2021-II: 5 ★★★
57	2 Lidwoorden	131	11 Examen 2021-II: 6 ★★★
57	3 Voornaamwoorden	135	12 Examen 2021-II: 7 ★★★
60	4 Bijwoorden	139	F 2022-III met woordenlijsten
61	5 Trappen van vergelijking	140	1 Examen 2022-III: 1 ★
62	6 Werkwoorden	141	2 Examen 2022-III: 2 ★
66	7 Gerund	142	3 Examen 2022-III: 3 ★★
67	8 Woordvolgorde	143	4 Examen 2022-III: 4 ★★
68	9 Spelling	145	5 Examen 2022-III: 5 ★★★
69	D Centraal examen	148	6 Examen 2022-III: 6 ★★★
69	1 Leesvaardigheid	151	7 Examen 2022-III: 7 ★★★
74	2 Oefenen met leesstrategieën	153	8 Examen 2022-III: 8 ★★
94	3 Soorten examenvragen	155	9 Examen 2022-III: 9 ★★
103	4 Veelvoorkomende woorden en uitdrukkingen in de vraagstelling	158	10 Examen 2022-III: 10 ★★
104	5 Signaalwoorden	159	11 Examen 2022-III: 11 ★
107	6 Voorvoegsels		

161 **G Examenteksten met uitwerkingen**

- 162 1 Examen 2021-I: 1 ★
- 163 2 Examen 2021-I: 2 ★
- 164 3 Examen 2021-I: 3 ★
- 166 4 Examen 2021-I: 8 ★
- 169 5 Examen 2021-I: 10 ★

- 170 6 Examen 2019-I: 4 ★★
- 172 7 Examen 2019-I: 8 ★★
- 175 8 Examen 2021-I: 4 ★★
- 179 9 Examen 2021-I: 6 ★★
- 182 10 Examen 2021-I: 7 ★★
- 184 11 Examen 2021-I: 9 ★★

- 186 12 Examen 2019-I: 6 ★★★
- 189 13 Examen 2019-I: 9 ★★★
- 191 14 Examen 2021-I: 5 ★★★
- 194 15 Examen 2021-I: 11 ★★★
- 196 16 Examen 2021-I: 12 ★★★

199 Uitwerkingen

210 **H 2022-I met uitwerkingen**

- 211 1 Examen 2022-I: 1 ★
- 212 2 Examen 2022-I: 2 ★★
- 213 3 Examen 2022-I: 3 ★★
- 216 4 Examen 2022-I: 4 ★★★
- 219 5 Examen 2022-I: 5 ★★★
- 221 6 Examen 2022-I: 6 ★★★
- 224 7 Examen 2022-I: 7 ★★
- 227 8 Examen 2022-I: 8 ★
- 228 9 Examen 2022-I: 9 ★
- 229 10 Examen 2022-I: 10 ★★
- 230 11 Examen 2022-I: 11 ★★

233 Uitwerkingen

241 **I 2022-II met uitwerkingen**

- 242 1 Examen 2022-II: 1 ★
- 243 2 Examen 2022-II: 2 ★
- 244 3 Examen 2022-II: 3 ★★
- 246 4 Examen 2022-II: 4 ★★
- 248 5 Examen 2022-II: 5 ★★★
- 251 6 Examen 2022-II: 6 ★★★
- 254 7 Examen 2022-II: 7 ★★★
- 256 8 Examen 2022-II: 8 ★★
- 259 9 Examen 2022-II: 9 ★
- 260 10 Examen 2022-II: 10 ★★
- 262 11 Examen 2022-II: 11 ★

264 Uitwerkingen

271 **J 2023-I**

De antwoorden en uitwerkingen van het examen 2023-I vind je op mijn.examenbundel.nl.

Bijlagen

**Basiswoordenlijst
Register op thema
Cijferbepaling examens 2022-I,
2022-II en 2022-III**

Stappenplan

Natuurlijk kun je kriskras door de **Examenbundel** gaan en met die onderdelen oefenen die jou belangrijk lijken. Je kunt het ook systematischer aanpakken en daar is onderstaand stappenplan voor bedoeld. Het stappenplan leidt je op een slimme manier door de bundel en laat je optimaal profiteren van de mogelijkheden die de **Examenbundel** je biedt om je leesvaardigheid op peil te brengen. Dan kun je met vertrouwen het centraal examen tegemoet zien.

september
en
oktober

Bestudeer D1 (Leesvaardigheid).

Nulmeting: maak de oriëntatietoets op bladzijde 9 en verder.

Bekijk het
studieadvies.

JA

Meer dan
4 fout.

NEE

Bekijk het
studieadvies.

Oorzaak 1:
je weet niet hoe je
te werk moet gaan.

Bestudeer
de leesstrategieën (D2)
en soorten vragen (D3).

Oorzaak 2:
je begrijpt de
meerkeuzevragen
niet goed.

Bestudeer
de soorten vragen (D3) en
veelvoorkomende woorden
in de vraagstelling (D4).

Oorzaak 3:
gebrek aan
woordkennis.

- Leer de basiswoordenlijst (Engels-Nederlands).
- Leer de signaalwoorden (D5).
- Leer de voorvoegsels (D6).

Wil je nog
meer oefenen?
Gebruik
Examenidoom.

Oorzaak 4:
gebrek aan
achtergrondkennis van
Groot-Brittannië en de VS.

Lees onderdeel A.
Test je kennis van land en
samenleving op
mijn.examenbundel.nl.

januari

Oefen met de examenteksten in onderdeel E.

Oefen met de examenteksten in onderdeel G.

Zoek naar de oorzaak en bestudeer de betreffende onderdelen in de bundel (zie het begin van dit stappenplan).

JA

Veel fouten.

NEE

Maak een heel examen in onderdeel H.

Bereken je cijfer aan de hand van de cijferbepaling achter in de bundel.

Bestudeer de uitwerkingen bij dit examen.

Herhaal nog een keer de signaalwoorden (D5) en de voorvoegsels (D6).

Oefen tot aan het centraal examen verder met hele examens in de onderdelen F, I en J en op mijn.examenbundel.nl.

april

Examen

#geenexamenstress

Hoe zou je het nu al doen op een examen? De oriëntatietoets geeft je een eerste indruk.

Oriëntatietoets

De oriëntatietoets is speciaal ontwikkeld om je een idee te geven hoe je ervoor staat wat het centraal examen betreft. Het centraal examen toetst verschillende leesvaardigheden (eindtermen).

Deze oriëntatietoets

- geeft een globaal beeld van hoe goed of hoe slecht je deze vaardigheden beheerst;
- bestaat uit opgaven uit examens van voorgaande jaren;
- heeft ongeveer de omvang van een half examen.

De antwoorden vind je op mijn.examenbundel.nl

Wanneer je de scores daar invoert, krijg je een handig studieadvies. Daarna kun je met behulp van het stappenplan op bladzijde 6 en 7 verder werken met de Examenbundel.

Tekst 1

Jump into summer

- 1 **L**ast year we had our pudding first and were then left with a huge portion of greens to eat up – in other words, the dry, sunny weather was followed by endless rain. This year the order is reversed, and how we're enjoying it, or should be.
- 2 Of course, asphalt melts in waves, heaths burst into flames and weaker folk wilt. That is what happens in a sunny summer. But there is no point complaining, for two reasons. First, the Clerk of the Weather has no complaints department. Nothing can be done about the weather, which is why it has such an impressive impact upon us, like the sea. For once, we are not the bosses, and no one will give us our money back. Even the Met Office¹, that hothouse of harmless boffins, admits that it doesn't know what will happen in any particular week in the future.
- 3 Second, complaining about the weather is a delusion. When we complain, it feels as though we are doing something pleasurable, but it soon makes us feel worse. Much better to embrace the pleasures that are available and marvel at the rest. If sleep won't come, at least take a look at the night sky. If appetite disappears, at least take comfort at shedding a pound or two of fat. It is notable that, as in the snow, children instinctively know how to enjoy the anarchy of extreme heat (once they're shielded from its effects by kind adults). Sport, drink, open air, water and gardens all thrive in a heatwave, and we with them.

The Daily Telegraph, 2013

---

noot 1 The Met Office is the United Kingdom's national weather service

"our pudding" (eerste alinea)

- 1 Wat is het toetje volgens de schrijver van het artikel?
- 2 How can the tone of this letter as a whole be described?
A annoyed
B sarcastic
C sceptical
D tongue-in-cheek

Tekst 2

Kipling a plagiarist?

- 1 Shocked headlines have reported that a newly discovered letter by Rudyard Kipling "admits plagiarising" parts of his poem "Law of the Jungle", which appears in *The Jungle Book*. Actually, the letter admits nothing of the kind. Kipling is responding to a reader, and although we don't know what question was asked, we can infer that Kipling found it somewhat asinine from the dismissive tone of his reply. "A little of it is bodily taken from (Southern) Esquimaux rules for the division of spoils. In fact, it is extremely possible that I have helped myself promiscuously but at present cannot remember from whose stories I have stolen."
- 2 The fact is that most writers are magpies, reworking source material from wherever they find it. Shakespeare's reliance on older chronicles for his plots is a commonplace, and it would be ludicrous to suggest that in *Paradise Lost* Milton was "plagiarising" the story of Genesis. When Amy Heckerling reworked *Emma* into her 1995 film *Clueless*, she was not plagiarising Jane Austen, but creating an imaginary conversation with a classic novel.
- 3 Today, what we mean by plagiarism relates more to honesty than to originality; we call it "borrowing" when it is acknowledged.
- 4 Originality takes many forms, and many forms can be remade from originals. Invention from whole cloth is not the only – or even the optimal – method of literary creation, and it is impossible to name an important author who could not be charged with some sort of intellectual borrowing. As Delacroix is supposed to have said of Raphael: "Nowhere did he reveal his originality so forcefully as in the ideas he borrowed."

Sarah Churchwell

based on an article from *The Guardian Weekly*, 2013

- 3** Geef van elk van de volgende beweringen aan of deze wel of niet in overeenstemming is met de inhoud van alinea 1 en 2.
- 1 Kipling revealed that his success was partly dependent on his adaptation of written material that already existed.
  - 2 Sarah Churchwell confirms Kipling's unauthorised use of the ideas and thoughts of another author.
  - 3 The Esquimaux have regulated the way their catch should be shared.
  - 4 The general reading public is aware that Shakespeare looked to other authors for inspiration.

Noteer het nummer van elke bewering, gevolgd door "wel" of "niet".

"some sort of intellectual borrowing" (alinea 4)

- 4** Citeer de woordgroep in het artikel die het tegenovergestelde betekent.
- 5** Judging from the article, which quotation would Sarah Churchwell agree with?
- A "It is better to fail in originality than to succeed in imitation." (Herman Melville)
  - B "Originality is dangerous." (Salman Rushdie)
  - C "Originality is the art of concealing your source." (Franklin P. Jones)
  - D "Originality is the one thing which unoriginal minds cannot feel the use of." (John Stuart Mill)
  - E "Some writers confuse authenticity, which they ought always to aim at, with originality, which they should never bother about." (W. H. Auden)

Tekst 3

Climate change and extinction?

Ian Sample

- 1 A major review into the impact of climate change on plants and animals has found that scientists have almost no idea how it drives species to extinction.
- 2 Though some organisms struggle to cope physiologically with rising temperatures – a simple and direct result of climate change – there was scarce evidence this was the main climate-related threat to many species whose numbers were already falling. More often, climate change took its toll on life through more complex and indirect routes, such as reducing the abundance of food, making diseases more rife, and disturbing natural encounters between species, the review concludes.
- 3 The report warns that scientists have "disturbingly limited knowledge" on the crucial issue, and that many species may become extinct long before their inability to cope physically with warmer conditions becomes a danger. "This is arguably the most important topic in biology and the simple question of what actually causes a population to go extinct through climate change is completely understudied," said John Wiens, an evolutionary ecologist at Stony Brook University in New York. Understanding the precise ways that climate change affected different species was now "an urgent priority" for future research, he added.
- 4 Wiens's group analysed 136 published studies that described local extinctions attributed to climate change. Only seven of the papers identified a primary mechanism for the species' disappearance. None showed a simple relationship between species loss and the organism's tolerance of higher temperatures. Despite a wealth of studies describing how species adapted to climate change, by moving to new habitats, for example, Wiens said the details of how climate forces populations into decline were still largely unknown.
- 5 Writing in the journal *Proceedings of the Royal Society B*, the researchers describe how frogs in Central and South America can suffer when climate change causes fungus to spread more easily; how plovers in Britain are affected when higher summer temperatures reduce populations of craneflies; and how grey jays in Canada were less likely to survive the winter and go on to breed the following year when warm autumn temperatures caused their food hoards to rot.
- 6 These subtle shifts in the way species behave may make even small climatic changes dangerous for vulnerable plants and animals, Wiens said. "If you want to preserve species, you need to know what causes them to decline. Do the plants they feed on disappear? Does a competitor move into their range, or a new predator? Or maybe it is just too hot for that species," he added.

adapted from *The Guardian Weekly*, 2012

- 6 How can paragraph 1 be characterised best?
- A as a concise statement on the effects of a changing climate on ecosystems
  - B as an illustration of the current state of affairs regarding research into global warming
  - C as a short summary of the findings of an extensive study into the effects of climate change
  - D as the introduction to a discussion about the effects of climate change for mankind
  - E as the presentation of an important breakthrough in scientific knowledge on extinction
- 7 Geef van elk van de volgende beweringen aan of deze wel of niet overeenkomt met de inhoud van alinea 2 tot en met 4.
- 1 Scientists have failed to draw attention to the complexity of the relationship between rising temperatures and the extinction of species.
  - 2 Climate change will make it easier for diseases to spread.
  - 3 Rising temperatures may have benefits for certain ecosystems.
  - 4 Several varieties of plants and animals have not survived due to the warmer climate.
- Noteer het nummer van elke bewering, gevolgd door "wel" of "niet".
- "the crucial issue" (paragraph 3)
- 8 Which of the following quotations most accurately identifies this issue?
- A "some organisms struggle to cope physiologically with rising temperatures" (paragraph 2)
  - B "there was scarce evidence this was the main climate-related threat" (paragraph 2)
  - C "many species may become extinct long before their inability to cope physically with warmer conditions becomes a danger" (paragraph 3)
  - D "the details of how climate forces populations into decline" (paragraph 4)
- 9 What is the function of paragraph 5?
- A to present indirect ways in which climate change endangers species
  - B to prove that global warming is at the root of changing animal behaviour
  - C to provide examples of animal extinction as published in an academic journal
  - D to research the interdependence of living organisms for survival

examenbundel >

vwo Nederlands
vwo Engels
vwo Duits
vwo Frans
vwo Economie
vwo Bedrijfseconomie
vwo Maatschappijwetenschappen
vwo Geschiedenis
vwo Aardrijkskunde
vwo Wiskunde A
vwo Wiskunde B
vwo Wiskunde C
vwo Scheikunde
vwo Biologie
vwo Natuurkunde

samengevat }

vwo Economie
vwo Bedrijfseconomie
vwo Maatschappijwetenschappen
vwo Geschiedenis
vwo Aardrijkskunde
vwo Wiskunde A
vwo Wiskunde B
vwo Wiskunde C
vwo Scheikunde
vwo Biologie
vwo Natuurkunde
havo/vwo Nederlands 3F/4F
havo/vwo Rekenen 3F

Tips, tricks en informatie die jou helpen bij het slagen voor je eindexamen vind je op examenbundel.nl! Nog meer kans op slagen? Volg ons ook op social media. #geenexamenstress

examenidoom + examenbundel + samengevat + zeker slagen! = #geenexamenstress

examenidoom

vwo Engels
vwo Duits
vwo Frans

zeker slagen !

voor vmbo, havo én vwo

